

ประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์
หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ กับความเข้มแข็งของชุมชน
**The Efficiency of Home Stay Enterprise Management in The - Sawang Silk
Weaving Village, Surin and Community Strength.**

พัทธรณ ขบวนการ¹, ลินจง โพชารี², โอชญญา บัวธรรม³

Pattamon Khabuanchalad¹, Linjong Pocharee², Ochanya Buatham³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชนโฮมสเตย์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ กับความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ ที่มีต่อความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้นำหมู่บ้านจำนวน 5 คน และสมาชิกในชุมชนหมู่บ้านทอผ้าไหม จำนวน 144 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 149 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Chi-square, Anova และสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม กับความเข้มแข็งของชุมชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม กับความเข้มแข็งของชุมชน มีผลกระทบกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการจัดการ, ความเข้มแข็ง, โฮมสเตย์

Abstract

The purposes of this research were to study efficiency of Homestay Enterprise Management in Tha-Sawang Silk Weaving Village and the community strength for analyzing the relationship between efficiency of homestay enterprise management and community strength

and Effect of relationship between efficiency of homestay enterprise management and community strength. The sampling group was one hundred and forty –nine people; five

¹ นิสิตปริญญาโท , ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม , มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3}อาจารย์, คณะการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master degree student of Arts , Faculty of Tourism and Hotel Management , Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Faculty of Tourism and Hotel Management Mahasarakham University

community leaders and one hundred and forty-four member of Silk Weaving Community. The research tools were questionnaires, Chi square and ONE-WAY ANOVA statistics and descriptive statistic such as Percentage, Mean and Standard Deviation. The result shown that 1) the relationship between efficiency of homestay enterprise management and community strength was significant at 0.05. 2) Effect of relationship between efficiency of homestay enterprise management and community strength was significant at 0.05

Keywords: Efficiency in management, Strength, Home Stay

บทนำ

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่สูงมาก รวมไปถึงประเทศไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ก่อให้เกิดการขาดดุลยภาพของการพัฒนาในหลายลักษณะ ทั้งการให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าการพัฒนาทางจิตใจ จึงทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติกันอย่างสิ้นเปลืองโดยปราศจากการอนุรักษ์ การให้ความสำคัญแก่วิทยาการสมัยใหม่และวัฒนธรรมภายนอกมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น (ดารณี. 2540) ผลที่ได้มาคือความเหลื่อมล้ำของรายได้ การอพยพแรงงานภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมสลายของสถาบันครอบครัวในชนบท ความไร้สถานภาพทางเศรษฐกิจและการพึ่งพาตนเอง ทั้งในเรื่องวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมแบบชนบทเริ่มเลือนหายตามไปด้วย จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้เกิดกระแสในการรณรงค์ให้แรงงานกลับคืนถิ่น โดยยึดหลักวิถีชีวิตแบบพอเพียง และดำเนินชีวิตให้ใกล้เคียงกับธรรมชาติ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ดังเช่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน

สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555) ดังนั้นการที่จะทำให้ภูมิคุ้มกันของประเทศเข้มแข็ง และจะเป็นหนทางที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนได้ก็จะต้องเริ่มมาจากการสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนเป็นสิ่งแรก จากหลักข้างต้นการจัดตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ในชุมชนจึงถือเป็นหนทางหนึ่งในการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่และศิลปวัฒนธรรมในชุมชนตนเอง ที่จะทำให้เกิดการสร้างรายได้ แต่การทำโฮมสเตย์ให้ได้มาตรฐานก็ต้องอาศัยประสิทธิภาพในการจัดการที่ได้ผลด้วยเช่นกัน

ประสิทธิภาพการจัดการ เป็นการให้ทรัพยากรในการดำเนินการใดๆ ก็ตามโดยมีสิ่งมุ่งหวังถึงผลสำเร็จ และผลสำเร็จนั้นได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัด ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลา ทรัพยากร

แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการนั้นๆ ให้เป็นผลสำเร็จ และถูกต้อง ประสิทธิภาพ (Efficiency) ที่มีลักษณะดังนี้ คือ ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) และประหยัดเวลา (Time) เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) และคุณภาพ (Quality) (อนันท์ งามสะอาด. 2551) การจัดการ (Management) คือ การบริหารอย่างมีระบบ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายและทิศทางขององค์กร การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ซึ่งจะต้องมีการวางแผน การจัดการ การกำหนดทิศทางและการควบคุมเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) (P.Robbins. 2547) นำมาสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ โฮมสเตย์ ที่มีมาตรฐานโฮมสเตย์ที่ประกอบด้วย 10 เกณฑ์มาตรฐานเป็นตัวชี้วัด (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2555)

ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นความสามารถในการจัดการปัญหาของตนเองได้ในระดับหนึ่ง ด้วยการมีผู้นำที่มีความสามารถ มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง บนพื้นฐานวัฒนธรรม ความเชื่อ คุณค่าดั้งเดิม ศาสนา และเศรษฐกิจชุมชนที่พึ่งพาเอื้อต่อกันและกัน โดยแต่ละชุมชนได้ใช้ศักยภาพของตนเอง (วิชิต ถิ่นวัฒนากุล. 2550) เพื่อคลี่คลายและจัดการปัญหาได้ด้วยตนเองภายใต้ความร่วมมือและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก โดยในปัจจุบันมีชุมชนในชนบทจำนวนมากที่เริ่มพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งการที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้นั้นจะเกิดจาก บทบาทของผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การพัฒนาอาชีพของชุมชน และการสืบสานประเพณีของตนในชุมชน (พระมหาชาญยุทธ์. 2552) การสร้างรายได้จากชุมชนโดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากภาคเกษตรกรรมผนวกเข้ากับ

ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งซึ่งทำรายได้ให้กับประเทศในลำดับต้นๆ ซึ่งอุตสาหกรรมดังกล่าวนี้ได้ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และสร้างงานให้กับท้องถิ่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวและกระแสของตลาดท่องเที่ยว จึงได้เกิดทางเลือกใหม่ขึ้นนั่นคือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านกิจกรรมและสถานที่พักผ่อนประเภทใหม่ขึ้น ซึ่งกิจกรรมด้านที่พักแรมที่กำลังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวในปัจจุบันคือกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Home stay) (พชระ. 2547)

บ้านท่าสว่างเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าเป็นงานหัตถกรรมของชุมชนมาตั้งแต่สมัยโบราณ และสามารถสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน แต่เดิมนั้นชาวบ้านทอผ้าด้วยกรรมวิธีที่สืบทอดกันมาหลายชั่วคน เพื่อใช้สอยเองในครัวเรือนทั้งใช้ในชีวิตประจำวันและ ใช้ในพิธีกรรม มีการผลิตผ้าไหมด้วยกรรมวิธีที่หลากหลาย ทั้งการทอผ้าพื้นย้อมสีธรรมชาติ ผ้ากระเนียว (หางกระรอก) ผ้าลายทางและลายตาราง เช่น อันลวย เขียว ละเอียด ส้มอมการมัดหมี่ เช่น ผ้าโฮล และผ้ายก เช่น ยกขายสไบ (สไบเรือเจีย) ผ้าโจนดเล็ก เป็นต้น โดยการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านท่าสว่างบางส่วนเพื่อร่วมกันทอผ้ายามว่างจากอาชีพหลักคือการทำเกษตรกรรม แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนคือโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหมบ้านท่าสว่าง ซึ่งเป็นโฮมสเตย์สัมผัสเรียนรู้ทอผ้าและขั้นตอนการผลิตเส้นไหม ชมพิธีกรรมพื้นบ้าน ชมโรงงานทอผ้าไหมยกทอโบราณ และชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน และวัดสามัคคี (โครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางสายไหม นครชัยบุรีรินทร์. 2554)

การจัดการแหล่งพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของหมู่บ้านทอผ้าไหมบ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ไทยได้แนะนำไว้ในเว็บประชาสัมพันธุ์ และมีการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประกอบไปด้วยบ้านโฮมสเตย์ทั้งหมด 14 หลัง จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ชุมชนมีการจัดการอย่างไร จึงสามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยปัจจัยใดบ้าง สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่น่านำมาพิจารณา คือ ความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยบทบาทของผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน และการสืบสานประเพณี

จากเหตุผลดังกล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ กับความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาโฮมสเตย์ของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชนโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ กับความเข้มแข็งของชุมชน
4. เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพในการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ ที่มีต่อความเข้มแข็งของชุมชน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ผู้นำชุมชนหมู่บ้านทอผ้าไหม จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสว่าง จำนวน 2 คน ใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สมาชิกในชุมชนหมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 144 คน (ผู้นำหมู่บ้านท่าสว่าง. 2556) โดยใช้สูตรคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling Random) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 149 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะแบบตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 25 ข้อ จากหัวข้อหลักทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ 1. การวางแผน (Planning) 2. การจัดองค์การ (Organizing) 3. การนำ หรือการสั่งการ (Leading) และ 4. การควบคุม (Controlling) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 21 ข้อ จากหัวข้อหลักทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ 1. บทบาทของผู้นำชุมชน 2. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 3. การพัฒนาอาชีพของชุมชน และ 4. การสืบสานประเพณี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ โดยให้ผู้ทำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

แบบสอบถามได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และทดสอบความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) เท่ากับ 0.81

การเก็บข้อมูลวิจัยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 4-10 มีนาคม พ.ศ. 2557 จำนวน 149 ชุด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 149 ชุด และได้ตอบกลับจำนวน 149 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ จากนั้นตรวจและให้คะแนนตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ให้ 5 คะแนน ระดับความคิดเห็นมาก ให้ 4 คะแนน ระดับความคิดเห็นปานกลาง ให้ 3 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อย ให้ 2 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติ Chi square, ONE WAY ANOVA

ผลการวิจัย

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.68 ส่วนใหญ่อายุ 31-33 ปี ร้อยละ 22.10 ประกอบอาชีพ ธุรกิจส่วนตัวหรือรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 36.91 และรายได้ประจำส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 39.60

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการ โสมสเทยโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.84 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เรื่องการวางแผน (Planning) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 รองลงมาได้แก่ เรื่องการจัดการองค์การ (Organizing) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.87 เรื่องการนำ (Leading) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.77 และเรื่องการควบคุม (Controlling) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.75

3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชนโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกรายด้านอยู่ในระดับมากดังนี้ เรื่องการสืบสานประเพณี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.21 รองลงมาได้แก่เรื่องการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 เรื่องบทบาทของผู้นำ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 และเรื่องการพัฒนาอาชีพของชุมชน (โสมสเทย) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.77

4. จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโสมสเทย กับความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า

ประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กับความเข้มแข็งของชุมชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

5. จากการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กับความเข้มแข็งของชุมชน พบว่าประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ มีผลต่อ ความเข้มแข็งของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

สรุปผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ กับความเข้มแข็งของชุมชน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นในเรื่องของประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการ โฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่างจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายข้อย่อยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อและเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยน้อยไปมาก พบว่า ด้านการวางแผน(Planning) มากที่สุด รองลงมาคือ การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และสิ่งสุดท้ายคือ การควบคุม (Controlling) ซึ่งตรงกับทฤษฎี ของศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545) กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรจะต้องจะต้องอาศัยหน้าที่ที่วางแผนเป็นครั้งแรก ต่อมาคือการจัดองค์การ การนำ และสุดท้ายคือ การควบคุม จึงจะทำให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

2. ผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นในเรื่องของความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายข้อย่อยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อแยกเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่า

น้อยไปมาก พบว่า เรื่องการสืบสานประเพณี มากที่สุด รองลงมาคือ เรื่องการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เรื่องบทบาทของผู้นำ และสุดท้ายคือ เรื่องการพัฒนาทางด้านอาชีพของชุมชน (โฮมสเตย์) สอดคล้องกับ จารุวรรณ ธรรมวัตร (2543 : บทคัดย่อ) ประเพณี ท้องถิ่น อีสาน หรือขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นปัจจัยที่จะช่วยรักษาสภาพสังคมและสถานภาพของสังคมให้คงอยู่ และช่วยเสริมสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่บ้านซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นในหมู่บ้าน และงานวิจัยของ วัฒนา ชัยสถาพร (2553 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ชุมชนเข้มแข็งเกิดจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมและกายภาพที่ชุมชนมีมาตั้งแต่อดีต

3. ผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่างจังหวัดสุรินทร์มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชน ในทุกรายด้าน แสดงให้เห็นถึงว่าสองสิ่งนี้ต้องมีควบคู่กันถึงจะส่งผลให้หมู่บ้านประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ Yi-Chung Hu และคณะ (2012 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอุตสาหกรรมโฮมสเตย์ในไต้หวัน พบว่ากลุ่มลูกค้าจะพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและคุณภาพงานบริการและการจัดการรวมถึงประสิทธิภาพในการจัดการทำงานโดยรวมของโฮมสเตย์

4. ผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่างจังหวัดสุรินทร์มีผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในทุกรายด้าน แสดงให้เห็นว่า หากผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีการจัดการที่เป็นระบบจะส่งผลต่อธุรกิจโฮมสเตย์ และมีผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งไปด้วยอาจมาจากการจัดการที่ดีขึ้นและอาชีพที่ยั่งยืน มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและมั่นคงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนก็จะมีคุณภาพมากขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนา ชัยสถาพร (2553 : บทคัดย่อ) การที่มีการดำเนินธุรกิจเล็กๆที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมร่วมกัน อันจะนำไปสู่ผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังกล่าว นั้นเองที่จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชน ในเรื่องของประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านท่าสว่างจังหวัดสุรินทร์ พบว่าการวางแผนเป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ ผู้ประกอบการจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องของการวางแผนการจัดการ เช่น การวางแผนในระยะสั้นหรือการวางแผนในระยะยาว

2. จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกในชุมชน ในเรื่องของความเข้มแข็งของชุมชน พบว่าการสืบสานประเพณีเป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทางหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนควรให้ความสำคัญ สนับสนุนส่งเสริมโฮมสเตย์ชุมชน ทั้งในเรื่องการสืบสานขนบธรรมเนียม และประเพณีพื้นบ้าน เพื่อให้เป็นที่แพร่หลายยิ่งขึ้นไป

3. หลังจากทำการวิจัย พบว่า

ประสิทธิภาพการจัดการของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ มีความสัมพันธ์กันกับความเข้มแข็งของชุมชนในทุกๆด้าน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน สมาชิกทุกคนในชุมชนจึงควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา สนับสนุนส่งเสริมโฮมสเตย์ในชุมชนของตนเอง

4. ควรให้ความสำคัญกับการจัดอบรมให้กับผู้นำเที่ยว เยาวชน สมาชิกในชุมชน เกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อใช้ในการสนทนาสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อ.ดร.ลินจง โพชารี ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อ.ดร.โอชัญญา บัวธรรม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.อมร สุวรรณนิมิตร ประธานกรรมการสอบ และอ.ดร.ศิริวรรณ กวงเพ็ง กรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณ ศ.ดร.สมเกียรติ ภูวัฒน์ วิบูลย์ (ขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัย)

ขอขอบคุณนายสุคนธ์ แสงทับทิม ผู้ใหญ่บ้าน บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ และขอขอบคุณผู้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2556. *มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (19 มิถุนายน 2556)*: ได้มาจาก <http://www.homestaythai.net/homestay.aspx>
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2552). *กรมพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- โครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางสายไหม นครชัยบุรินทร์. (2554). *ท่องเที่ยวเส้นทางสายไหม*. (21 มิถุนายน 2556): ได้มา จาก <http://www.cddkorat.com/silk/>
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2543). *วิเคราะห์ภูมิปัญญาอีสาน*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, . .
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2543). *อีตลีสองคองลีสลีสี่ ระบบการ ปกครองของชาวอีสานสมัยเก่า วัฒนธรรม ประเพณีและ ศิลปะวรรณคดีอีสาน*. มหาสารคาม. วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ.
- พระพิพัฒน์โยธะพงศ์. (2547). *การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาหมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทย บ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- พระมหาชาญุทธ สุทธิพ. (2552). *การสืบสาน ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวผู้ไทย เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนใน จังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจิต ถิ่นวัฒนากุล. (2550). *สถาบันพัฒนาชุมชน เข้มแข็ง มูลนิธิพะเยาเพื่อการพัฒนา*. พะเยา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ. ธรรมสาร.
- สุนทร แสงทับทิม. (2556). *ผู้นำหมู่บ้านท่าสว่าง*. บ้านท่าสว่าง. สุรินทร์
- Yi-Chung Hu, Jen-Hung Wang, and Ru-Yu Wang. (2012). *Department of Business Administration*. Taiwan.